

Waterveiligheidsrapportage

Waterschap Zuiderzeeland 2025

Juni 2026

Colofon

Datum van vaststelling:	16 juni 2026
Publicatie:	17 juni 2026
Vaststelling door:	College van Dijkgraaf en Heemraden
Versie	1.0, Definitief
Eigenaar	Afdeling Water, Beleid en Omgeving, Waterschap Zuiderzeeland
Auteur(s)	Maikel van Beelen (Waterschap Zuiderzeeland) Derk-Jan Sluiter (DIJK53)
Relevante beleidsdocumenten:	Kader Zorgplicht Waterkeringen (2024). Omgevingswet (2024). Beleidsregels Waterkeringen (2025).
Dit is een publicatie van:	Waterschap Zuiderzeeland Postbus 229 8200 AE LELYSTAD Telefoon: (0320) 274 911 Mail: waterschap@zuiderzeeland.nl www.zuiderzeeland.nl

0. SAMENVATTING EN KERNBODSCHAP.....	1
1. INLEIDING	3
1.1. AANLEIDING	3
1.2. AREAAL	3
1.3. AFBAKENING	5
1.4. VERANTWOORDING	5
1.5. LEESWIJZER	5
2. STAAT VAN DE WATERKERINGEN	6
2.1. INLEIDING	6
2.2. VERSCHIL TUSSEN NORM EN ACTUELE TOESTAND EN GETROFFEN VOORZIENINGEN	6
2.3. RESULTATEN INSPECTIES EN ONDERHOUD	12
2.4. RESULTATEN TOEZICHT EN HANDHAVING (PRIMAIR, REGIONAAL EN OVERIG).....	13
2.5. BEDIENING EN PROEFSLUITING KUNSTWERKEN (PRIMAIR, REGIONAAL EN OVERIG)	14
2.6. CONCLUSIE.....	15
3. STAAT VAN DE ORGANISATIE.....	16
3.1. INLEIDING	16
3.2. INSPECTIES	17
3.3. ONDERHOUD.....	17
3.4. BEDIENING WATERKERENDE KUNSTWERKEN	18
3.5. VERGUNNINGVERLENING EN TOEZICHT EN HANDHAVING	19
3.6. OBJECT- EN SYSTEEMBEVEILIGING	20
3.7. CALAMITEITENZORG	22
3.8. PERIODIEKE (WETTELIJKE) BEOORDELING EN TE TREFFEN VOORZIENINGEN	22
3.9. JURIDISCH REGISTER	24
3.10. BEHEREN DAGELIJKSE GEGEVENS EN INFORMATIEMANAGEMENTSYSTEEM.....	25
3.11. LANGE TERMIJN EN MET DE OMGEVING	26
3.12. KENNISMANAGEMENT	27
3.13. VERANTWOORDING OVER DE RESULTATEN	28
3.14. CONCLUSIE.....	28
4. CONCLUSIES EN VERVOLGACTIES.....	30
4.1. HOOFDBODSCHAP	30
4.2. STAAT VAN HET AREAAL	30
4.3. STAAT VAN DE ORGANISATIE	31
4.4. AANDACHTSPUNTEN EN VERVOLGACTIES	32
5. BIBLIOGRAFIE	1
BIJLAGE I – GROTERE (RUIMTELIJKE) ONTWIKKELINGEN 2025.....	3

0. Samenvatting en kernboodschap

Waterschap Zuiderzeeland heeft de zorgtaak over circa 263 kilometer aan waterkeringen. Het waterschap is als beheerder verantwoordelijk voor het op orde brengen en houden van de waterkeringen.

Deze Waterveiligheidsrapportage geeft een beeld van de waterveiligheid van het areaal primaire, regionale en overige waterkeringen en de waterveiligheidsorganisatie van Waterschap Zuiderzeeland over het jaar 2025.

Het doel van de rapportage is tweeledig:

1. Informeren van het bestuur en inwoners over de veiligheidstoestand;
2. Informeren van het bestuur over wijzigingen in beheer.

De onderwerpen die aan bod komen zijn: de fysieke toestand van het areaal en de staat van de organisatie.

Hoofdboodschap

De zorgplicht als geheel krijgt steeds meer aandacht en raakt steeds beter verankerd in onze werkwijze. Dat blijkt uit o.a. het brede gesprek over de zorgplicht waterkeringen bij de totstandkoming van deze rapportage en de jaarlijkse zorgplichtdag. Hierbij worden de zorgplichtactiviteiten als samenhangend systeem beschouwd. Bij het opstellen van de voorliggende waterveiligheidsrapportage besteden we meer aandacht aan de PDCA-cyclus dan voorheen. Dit verdient nog meer aandacht de komende jaren. Daarmee ontstaat er steeds meer samenhang en gezamenlijk beeld over de zorg van onze keringen.

Door de genoemde verdieping en integrale beschouwing van de zorgplichtactiviteiten en opname van alle typen keringen in deze rapportage zijn er meer aandachtspunten dan voorgaande jaren geconstateerd.

Er zijn geen significante veiligheidsrisico's geconstateerd in deze rapportage. Met de versterkingsprojecten in voorbereiding en de tijdelijke voorzieningen beheersen we de in de beoordeling geconstateerde tekorten bij de primaire waterkeringen. Bij enkele buitendijkse regionale waterkeringen zijn tekorten geconstateerd. Het in goede staat brengen van de regionale keringen is de verantwoordelijkheid van de eigenaar (onderhoudsplichtige). Het waterschap vertrouwt op goed onderhoud door de eigenaren, en zal waar nodig handhavend optreden.

Staat van het areaal

Primaire waterkeringen

De staat van het areaal primaire waterkeringen is goed. Wel zijn er in de beoordeling voor verschillende trajecten risico's in beeld gebracht, met name als het gaat om de sterkte van de bekleding op het buitentalud onder extreme condities. Deze risico's worden zoveel mogelijk beheerst met behulp van tijdelijke maatregelen. Daarbij is de kanttekening dat het handelingsperspectief beperkt is vanwege de stormcondities waaronder maatregelen getroffen moeten worden. Dat gegeven doet een beroep op de voorgenomen dijkversterkingen: versterking van (met name) het buitentalud moet voortvarend worden opgepakt. In het kader van onderhoud is het van belang

dat wanneer schades of deformaties van de bekleding op het buitentalud waargenomen worden in de reguliere inspecties, deze met prioriteit hersteld worden.

Regionale waterkeringen

De waterkeringen voldoen volgens de toetsing aan de norm, maar niet altijd is duidelijk hoe het er buiten precies bij ligt. Dit betreft de situaties met damwanden in eigendom bij (onderhoudsplichtige) derden. De onder water gelegen delen van de damwand en wanddiktes zijn niet of moeilijk visueel waar te nemen. Deze beperking voor inspectie en kan leiden tot situaties met instabiele damwanden, zoals in 2025 bleek bij Urk. Door het hoge achterland van de regionale kering zijn gevolgen en daarmee het veiligheidsrisico beperkt.

Overige waterkeringen

De overige waterkeringen liggen er op het oog goed bij. In 2022 waren de overige keringen voldoende hoog om aan de normering wateroverlast te kunnen voldoen. In 2026 wordt de nieuwe watersysteemtoetsing afgerond, op basis hiervan kan er een nieuwe beoordeling plaatsvinden voor deze overige waterkeringen.

Staat van de organisatie

Van de meeste zorgplichtactiviteiten is de uitvoering op orde voor zowel primaire, regionale als overige waterkeringen. Bij verschillende activiteiten behoeft de inrichting nog aandacht. In 2025 zijn op veel van de in 2024 geconstateerde aandachtspunten grote stappen gezet. Deze inspanning leiden in deze rapportage in de meeste gevallen nog niet tot 'op orde', vanwege de meerjarige duur van de acties. De belangrijkste stappen die in 2025 zijn gezet betreffen:

- De vaststelling van het beleid voor waterkeringen. Dit is een belangrijke mijlpaal die binnen en buiten het waterschap voor helderheid zorgt.
- Het brede gesprek over de zorgplicht waterkeringen bij de totstandkoming van deze rapportage en de jaarlijkse zorgplichtdag. Hierbij worden de zorgplichtactiviteiten als samenhangend systeem beschouwd en werkt de PDCA-cyclus steeds beter.
- De verdere bewustwording van het belang van goed databeheer en de eerste stappen in de verbetering daarvan. Dit is naar verwachting een traject van meerdere jaren.
- De integrale rapportage over primaire, regionale en overige waterkeringen.
- Door de verdieping en integrale beschouwing van de zorgplichtactiviteiten en opname van alle typen keringen in deze rapportage zijn er meer aandachtspunten dan voorgaande jaren geconstateerd.

De geconstateerde aandachtspunten zijn deels al opgepakt in verbeteracties; overige aandachtspunten worden belegd naar aanleiding van het verschijnen van deze rapportage.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Deze Waterveiligheidsrapportage geeft een beeld van de waterveiligheid van het areaal primaire, regionale en overige waterkeringen en de waterveiligheidsorganisatie van Waterschap Zuiderzeeland over het jaar 2025.

De rapportage dient verschillende doelen:

1. Informeren van het bestuur en inwoners over de veiligheidstoestand;
2. Informeren van het bestuur over wijzigingen in beheer.

De waterveiligheidsrapportage is een onderdeel van de zorgplichtinvulling binnen Waterschap Zuiderzeeland.

Daarnaast vormt het rapportageproces een evaluatiemoment van de zorgplicht waterkeringen als geheel. Het is daarmee een schakel in de Plan-Do-Check-Act cyclus (PDCA-cyclus) ten behoeve van het continu verbeteren van de zorgplichtactiviteiten en de samenhang daartussen. De bevindingen uit de Waterveiligheidsrapportage worden op de jaarlijkse zorgplichtdag besproken en voorzien van concrete verbeteracties en afspraken.

Proces

Deze rapportage wordt ter vaststelling aan het college van Dijkgraaf en Heemraden aangeboden en ter informatie aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

De rapportage wordt ter kennisname naar de toezichthouder, de Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T), gezonden. De IL&T controleert de waterkeringbeheerders op de invulling van de zorgplicht voor primaire waterkeringen. De jaarlijkse waterveiligheidsrapportage is hier onderdeel van en is als verplichting vastgelegd in bijlage XXXIIA bij de Omgevingsregeling [1].

1.2. Areaal

Het volledige areaal aan waterkeringen binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland bestaat uit:

- Primaire waterkeringen; 200.181meter
- Regionale waterkeringen; 29.996 meter
- Overige waterkeringen; 33.072 meter

Figuur 1-1 geeft de ligging van het areaal weer. De exacte ligging staat in de Waterschapsverordening en is in te zien via: <https://www.zuiderzeeland.nl/over-ons/wat-doet-zzl/water-op-peil/legger>. Deze rapportage behandelt het volledige areaal aan waterkeringen.

Figuur 1-1 Ligging waterkeringen Waterschap Zuiderzeeland

1.3. Afbakening

Deze rapportage gaat over de staat van de primaire, regionale en overige waterkeringen en de bijbehorende organisatie over het jaar 2025.

De onderwerpen die aan bod komen zijn:

- De staat van het areaal aan de hand van de resultaten van de wettelijke beoordeling primaire waterkeringen en toetsingen van de regionale en overige keringen, de stand van zaken van het versterkingsprogramma en de resultaten uit de zorgplichtactiviteiten zoals beschreven in het Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen 2024¹ [2].
- Daarnaast behandelt de rapportage de staat van de organisatie, eveneens aan de hand van het Kader Zorgplicht.

De financiële verantwoording maakt geen deel uit van deze rapportage. Dat gebeurt in de reguliere Planning- en controlcyclus.

1.4. Verantwoording

Deze rapportage is tot stand gekomen op basis van interviews met betrokkenen in de verschillende zorgplichtactiviteiten bij Waterschap Zuiderzeeland (Tabel 1-1 en bronnen waarin plannen en resultaten zijn vastgelegd. Zie voor de gebruikte bronnen de bibliografie achter in dit rapport.)

Tabel 1-1 Interviews rapportage 2025

Interview	Zorgplichtactiviteit
Bernd Fetlaar, Benjamin Wijma, Jordin Mulder en Mathe Snippe	Inspecties, onderhoud, bediening waterkerende kunstwerken, vergunningverlening, toezicht en handhaving, calamiteitenzorg
Wilfred Kamermans en Leslie Postema	Object- en systeembeveiliging
Maikel van Beelen, Bernd Fetlaar en Martijn van den Berg	Juridisch register, beheren dagelijkse gegevens en informatiemanagementsysteem, Lange termijn en over de grenzen, kennismanagement en verantwoording over de resultaten
Annemiek Koedijk	Periodieke wettelijke beoordeling primaire waterkeringen
Gabor Vis van Heemst en Angela Koehoorn	Dijkversterkingen

1.5. Leeswijzer

Na deze inleiding gaat hoofdstuk 2 in op de staat van het areaal. Daarin komen de resultaten van de wettelijke beoordeling van de primaire waterkeringen en toetsing van de regionale en overige waterkeringen aan bod en de getroffen voorzieningen om de in de beoordeling en toetsing gevonden veiligheidsrisico's tijdelijk en structureel (dijkversterking) te beheersen. Hoofdstuk 3 behandelt vervolgens de staat van de organisatie, waarin alle zorgplichtprocessen aan de orde komen. De rapportage sluit af met een aantal conclusies en vervolgacties in hoofdstuk 4.

---

¹ Hoewel het Kader bedoeld is voor primaire waterkeringen, hanteert deze rapportage het tevens als kader voor de regionale en overige waterkeringen.

2. Staat van de waterkeringen

2.1. Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de staat van het areaal aan waterkeringen op peildatum 31 december 2025. Daarvoor is de volgende informatie benut:

- De resultaten van de landelijke beoordeling, toetsing en de getroffen voorzieningen
- De voortgang van het versterkingsprogramma
- De resultaten van inspectie en het uitgevoerde onderhoud
- De resultaten van vergunningverlening, toezicht en handhaving
- De ervaringen tijdens het bedienen van kunstwerken

2.2. Verschil tussen norm en actuele toestand en getroffen voorzieningen

De wettelijke beoordeling van de primaire waterkeringen en toetsing regionale waterkeringen brengt het verschil tussen de norm en de actuele toestand in beeld. In 2017-2022 is dit gedaan in het kader van de eerste Landelijke Veiligheidsbeoordeling (LBO1); momenteel loopt de tweede Landelijke Veiligheidsbeoordeling (2023-2035). De regionale waterkeringen zijn in 2023 getoetst. Voor overige waterkeringen is geen aparte toetsing ingericht.

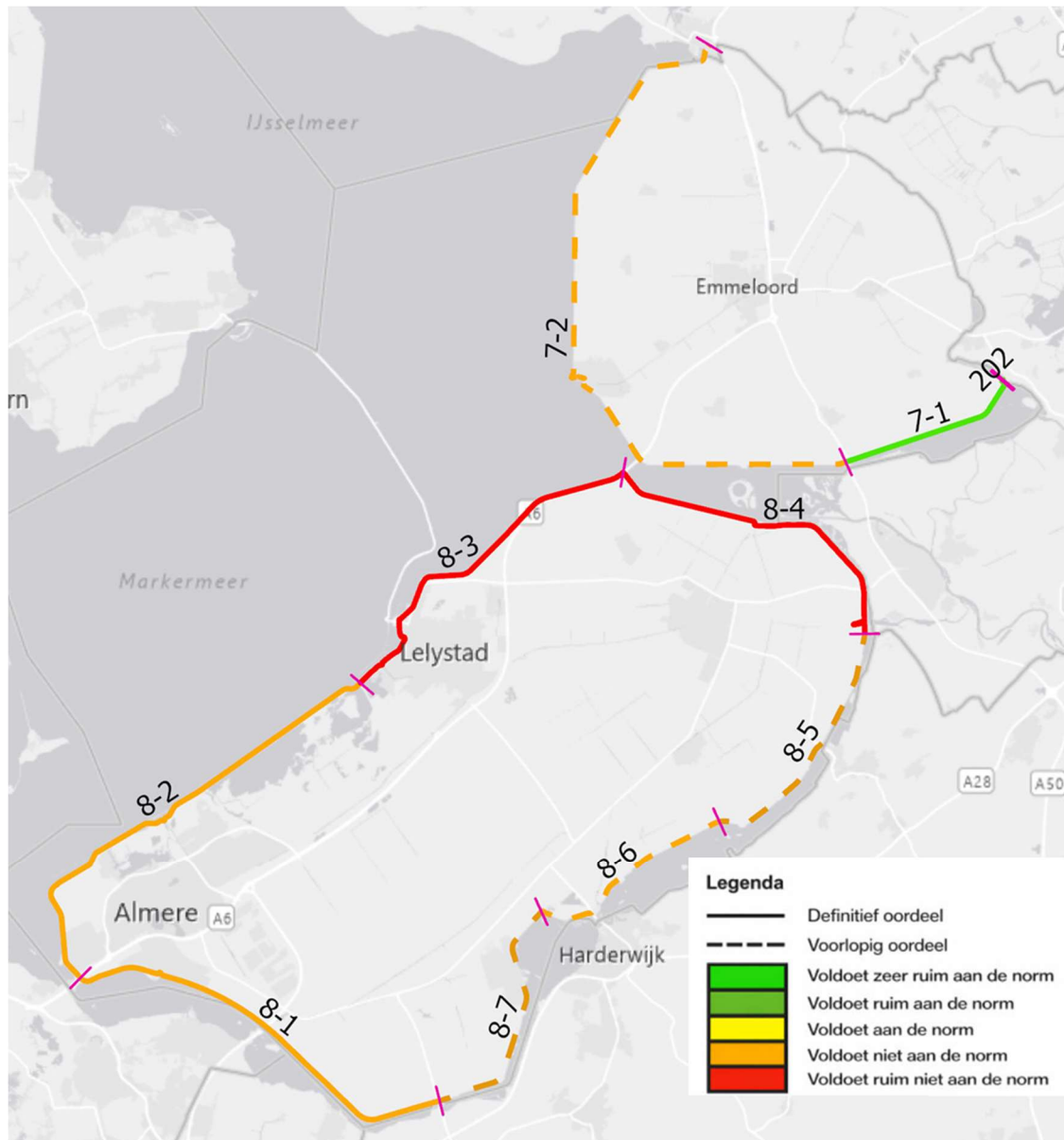
Voor de trajecten die niet aan de norm voldoen heeft het waterschap versterkingsprojecten gedefinieerd. Tot het moment van versterken zijn tijdelijke maatregelen getroffen. Deze paragraaf gaat nader in op de genoemde onderwerpen.

2.2.1. Beoordeling en toetsing waterkeringen

Landelijke beoordeling primaire waterkeringen

Het doel van het beoordelen van de primaire waterkeringen is de continue monitoring van de overstromingskans (zie Omgevingsregeling), waardoor er -indien nodig- tijdig maatregelen getroffen kunnen worden.

Bij Waterschap Zuiderzeeland zijn alle trajecten beoordeeld, deels met een definitief oordeel en deels met een voorlopig oordeel. In Figuur 2-1 en Tabel 2-1 staan de resultaten per traject en of er een voorlopig of definitief oordeel is gegeven [3].

Figuur 2-1 Resultaten LBO

Tabel 2-1 Veiligheidsoordeel LBO per traject

Traject	Oordeel traject	Status	Bron	Belangrijkste faalmechanismen
7-1	A+ (voldoet zeer ruim aan de norm)	Definitief	LBO1	-
7-2	C (voldoet niet aan de norm)	Voorlopig	LBO1	Bekledingen buitentalud (gras, steenzetting en asfalt), stabiliteit en hoogte
202	B (voldoet aan de norm)	Definitief	LBO1	-
8-1	C (voldoet niet aan de norm)	Definitief	LBO2	Macrostabieliteit binnenwaarts
8-2	C (voldoet niet aan de norm)	Definitief	LBO1	Steenzetting (teenbestorting), hoogte en sterkte havendam bij De Blocq van Kuffeler

8-3	D (voldoet ruim niet aan de norm)	Definitief	LBO1	Bekledingen buitentalud (gras, steenzetting en asfalt), hoogte, asfaltbekleding havendammen en enkele kunstwerken
8-4	D (voldoet ruim niet aan de norm)	Definitief	LBO1	Bekledingen buitentalud (gras, steenzetting en asfalt), hoogte en de stabiliteit van de keerwand Ketelhaven
8-5	C (voldoet niet aan de norm)	Voorlopig	LBO1	Bekledingen buitentalud (gras, steenzetting en asfalt) en hoogte
8-6	C (voldoet niet aan de norm)	Voorlopig	LBO1	Steenzetting
8-7	C (voldoet niet aan de norm)	Voorlopig	LBO1	Grasbekleding buitentalud (kwaliteit graszode)

Veel van de trajecten voldoen niet aan de gestelde norm, de bepalende faalmechanismen zijn voornamelijk de bekledingen: gras, zetsteen en asfalt. Een van de belangrijke oorzaken is dat de dijken in het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland in het (recente) verleden zijn ontworpen op lagere waterstanden en golfbelastingen die hoorden bij de destijds geldende overschrijdingskansnorm.

LBO2 is in 2023 gestart. In 2025 is gewerkt aan de normtrajecten 7-2 en 8-1. In 2025 is de beoordeling van traject 8-1 afgerond op basis van de vigerende database met hydraulische belastingen. Rijkswaterstaat-WVL werkt aan nieuwe databases voor hydraulische belastingen, die naar verwachting in 2026 vrijgegeven worden (toezegging WVL). Na het verschijnen van de nieuwe database volgt een heranalyse van traject 8-1. Hoofdstuk 3 bevat een verdere beschrijving van de organisatie en planning van LBO2.

Naast de activiteiten in LBO2 is er in 2024, ter voorbereiding op de beoogde dijkversterkingsprojecten, een nadere veiligheidsanalyse van normtraject 8-2 uitgevoerd. Dat heeft geleid tot een aanscherping van de opgave, waarbij er in 2025 nog enkele deelonderzoeken liepen.

Naar aanleiding van de beoordeling zijn tijdelijke beheermaatregelen gedefinieerd wanneer de waterkering niet aan de norm voldoet, zoals extra toezicht onder stormomstandigheden, zie paragraaf 0. Tevens worden de oordelen gebruikt als basis voor de permanente verbeter-/ versterkingsmaatregelen die ervoor zorgdragen dat de keringen wel gaan voldoen aan de gestelde norm, zie paragraaf 2.2.2.

Toetsing regionale waterkeringen, 2023

De regionale waterkeringen worden zesjaarlijks getoetst. De laatste toetsing vond plaats in 2023 [4] en [5]. Alle keringen voldoen aan de geldende normen. Kanttekening daarbij is dat in de toetsing wordt uitgegaan van een goede onderhoudsstaat. De werkelijke toestand blijkt daar in de praktijk niet altijd mee overeen te komen. De noodmaatregelen die in 2025 bij de regionale kering bij Urk getroffen moesten worden illustreren dit, zie paragraaf 3.7.

Overige keringen

Voor de overige waterkeringen is geen toetscyclus ingericht. In 2022 waren de overige keringen voldoende hoog om aan de normering wateroverlast te kunnen voldoen².

In 2026 wordt de volgende watersysteemtoets afgerond. Aan de hand van de resultaten kan er indien nodig een aanvullende toets plaatsvinden voor de overige waterkeringen.

2.2.2. Versterking waterkeringen

Primaire waterkeringen

Op basis van de resultaten uit de beoordelingen, is er sprake van een versterkingsopgave. Er is door Waterschap Zuiderzeeland een eigen programmering voor de versterking opgesteld met als doel om uiterlijk in 2050 aan de normen te voldoen, zie Tabel 2-2 [6]. De eigen waterschapsprogrammering is een belangrijk middel om binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma de doelstelling van 2050 te kunnen halen. In de programmering zijn projecten gedefinieerd en in de tijd geplaatst. De timing en lengte-opgave (scope) van de projecten zijn onder voorbehoud van definitieve programmering op het landelijke programma. Daartoe wordt jaarlijks een actualisatieronde doorlopen, waarbij de beschikbare informatie wordt aangescherpt m.b.v. ingangstoetsen en specialistengesprekken. De in Tabel 2-2 genoemde lengte-opgave en startjaren kunnen dus wijzigen.

Tabel 2-2 Programmering versterking primaire waterkeringen ZZL

Project	Lengte-opgave [km]	Start verkenning [jaar]	Einde realisatie [jaar]
Kunstwerken Noordoostpolder (voormalig primaire kering)	1 kunstwerk	Afgerond en overgedragen aan beheerorganisatie	2026
8-3a IJsselmeerdijk	17,6	Nu in Realisatie	2028
8-4 Ketelbrug-Vossemeerdijk ¹	17,5	Nu in Verkenning	2033
8-3b Oostvaardersdijk	5,3	2027 (nu in voorverkenning)	2034
8-1 Hollandse Brug-Nijkerkerluis	18	2029	2035
7-2a Zuid	18,8	2033	2039
7-2a Zuid (omgekeerde) MKK ² MSNF	1,0	Nu in Planuitwerking	
7-2b Noord/west	22	2037	2043
8-5 t/m 8-7 Randmeren	10	2041	2046
8-2a Noorderplassen-Oostvaardersdijk	7,2	2040	2046
8-2b (omgekeerde) MMK ² Almere Duin- Pampus	6,4	Onbekend ³	Onbekend ³

² Deze normering is niet van toepassing voor de Knardijk en Vollerhoverkanaaldijk. De Knardijk heeft als compartimenteringskering een apart gedefinieerd instandhoudingsniveau [16]. Vollerhoverkanaaldijk keert permanent water en wordt dus genormeerd op overstromingsrisico.

¹Het dijktraject loopt van de Reevesluis tot de Ketelbrug. Een deel van het traject is reeds versterkt in het project Drontermeerdijk. De hier genoemde lengte van de opgave heeft betrekking op het deel tussen (groveweg) de N307 en de Ketelbrug.

²MKK=Meekoppelkans

³Voor 8-2b loopt in 2025 nog een ingangstoetstraject. Duidelijkheid over start verkenning volgt daarna,

Voor de projecten '8-2 Noorderplassen-Oostvaardersdijk' en '8-2 Meekoppelkans Almere Duin- Pampus' is in 2024 een Trajectaanpak en Ingangstoets doorlopen. Daaruit volgde de opgave om enkele mogelijke aanscherpingen nader te onderzoeken. In 2025 zijn deze nadere analyses afgerond; in 2026 staat een vervolg op de ingangstoets gepland (specialistengesprek). Het project '8-3b, Oostvaardersdijk' ligt binnen een gebiedsontwikkeling: Waterfront Lelystad.

Regionale waterkeringen

Geen versterkingen voorzien o.b.v. de toetsing uit 2023. De kunstwerken in de regionale waterkering -voorheen onderdeel van de primaire waterkering- langs de Noordoostpolder zijn in het kader van het HWBP versterkt (zie Tabel 2-2).

Overige waterkeringen

Geen versterkingen voorzien: aanpassingen van de overige waterkeringen worden - indien nodig- bij voorkeur opgepakt in het reguliere onderhoud.

2.2.3. Tijdelijke maatregelen (getroffen voorzieningen)

Primaire waterkeringen

Totdat de hierboven genoemde versterkingsprojecten zijn voltooid, treft het waterschap tijdelijke maatregelen om de in de wettelijke beoordeling geconstateerde veiligheidsrisico's te beheersen. Ook voor de trajecten die wel aan de norm voldoen is gekeken wat de informatie uit de beoordeling betekent voor het beheer. Per traject en per faalmechanisme is gekeken wat het oordeel is en wat de gevolgen hiervoor zijn, waarbij de volgende categorieën zijn onderscheiden:

- Waterkeringen die voldoen aan de norm
- Waterkeringen die in versterking zijn
- Waterkeringen die niet voldoen aan de norm

Waterkeringen die voldoen aan de norm

De waterkeringen die op een mechanisme voldoen of geheel voldoen hebben geen extra of andere maatregelen nodig dan het huidige beheer voortzetten.

Waterkeringen die niet voldoen aan de norm

Indien de conclusie bij de beoordeling van een primaire waterkering is dat deze niet voldoet aan de gestelde norm is er gekeken naar de 'te treffen voorzieningen'. Dit zijn de (preventieve en tijdelijke) maatregelen die het waterschap treft in de periode tot versterking. Het betreft een aantal maatregelen die in [7] nader uitgewerkt en geoperationaliseerd zijn binnen de verschillende zorgplichtactiviteiten. In 2025 zijn de twee documenten -die als addenda aan het dijkbewakingsplan [8] en bij het de werkprocessen voor Inspecties, Onderhoud en Vergunningverlening [9] zijn toegevoegd- geactualiseerd op basis van de nieuwe beoordelingsresultaten.

Figuur 2-2 bevat een samenvatting van de getroffen voorzieningen.

Inspectie			
Faalmechanisme/ te treffen voorziening			
Dijktraject	STBI	STBU	KUNSTWERKEN
8-1	Vervormingen inspecteren	Vervormingen inspecteren	
8-2	Vervormingen inspecteren		
8-3	-		
8-4	Vervormingen inspecteren		Vervormingen keerwand inspecteren
8-5			
8-6			
8-7			
7-1			
7-2	Vervormingen inspecteren		
202			

	niet benoemd in LBO1
	Te nemen maatregel

Beheer & Onderhoud								
Faalmechanisme/ te treffen voorziening								
Dijktraject	Havendammen	STBI	Asfalt	Gras, buitentalud	Gras, kruin en binnentalud	Zetsteen	Teenbestorting	Drainage
8-1		✓	✓	✓	✓	✓		✓
8-2	Afstemmen met RWS	✓		✓			Verplaatste stenen terugzetten, bij voorkeur met zwaardere sortering	✓
8-3						✓		✓
8-4		✓	✓	✓	Graskwaliteit verbeteren	✓	Verplaatste stenen terugzetten, bij voorkeur met zwaardere sortering	✓
8-5			✓	✓	✓	✓		✓
8-6						✓		✓
8-7				✓				✓
7-1								
7-2			✓	✓	✓	✓		✓
202								

✓	voortzetten huidig B&O
	niet benoemd in LBO1
	Te nemen maatregel

Figuur 2-2 Getroffen voorzieningen naar aanleiding van LBO

In het algemeen zijn de mogelijkheden om in de periode tot de versterking (tijdelijke) maatregelen te treffen, aanvullend op het beheer en onderhoud, zeer beperkt. De stormgedomineerde situatie laat het treffen van noodmaatregelen moeilijk toe op of kort voor het moment dat de bescherming nodig is. Ter voorbereiding op het stormseizoen kunnen daarom beperkt noodmaatregelen getroffen worden. Tijdens stormsituaties vindt er intensievere monitoring plaats, wat ook is opgenomen als addendum [8] bij het dijkbewakingsplan als onderdeel van het crisisplan (zie paragraaf 3.7).

Regionale en overige waterkeringen

De toetsing geeft geen aanleiding tot het treffen van preventieve tijdelijke maatregelen.

2.3. Resultaten inspecties en onderhoud

Primaire waterkeringen

Het areaal ligt er goed bij. Alle schadebeelden uit de inspecties in 2025 zijn tijdig hersteld of opgenomen in het meerjaren-onderhoudsprogramma. Het onderhoud wordt in overleg met deskundigen die aan de wettelijke beoordeling werken gepland en uitgevoerd. Er hebben zich geen risicovolle schades voorgedaan. Daarnaast is het maaiwerk in de tijd beter gespreid dan voorgaande jaren waardoor er overal tijdig gemaaid is. Dit komt kwaliteit van de grasbekleding ten goede. Een aantal vermeldenswaardige onderhoudsactiviteiten uit 2025 betrof:

- Vervanging drainage aan de binnenzijde van de Zuidermeerdijk.
- Uitgevoerd gepland onderhoud steenbestorting (600 m langs de Zuidermeerdijk en 3 kilometer langs de IJmeerdijk)
- Groot onderhoud bruggen en sluisen (GOBS). Zie bijlage I.

Figuur 2-3 Gepland onderhoud teenbestorting in uitvoering

Wel zijn er een aantal aandachtspunten, die niet direct een veiligheidsrisico vormen. Het betreft trends, die (dus) ook al eerder dan 2024 zijn waargenomen:

- Staat steenbekleding verandert. Het waterschap zet geen pesticide meer in bij het onderhoud van de steenbekleding. Hierdoor kost het meer moeite om de houtopslag terug te dringen. De houtopslag drukt de stenen uit verband. De overgang naar andere bestrijdingsmethoden is opgenomen in het meerjaren-onderhoudsprogramma.
- Bij de grasbekleding zijn, ook door ander beheer, probleemsoorten meer aanwezig. Het gaat dan om Brandnetel, Distel, Japanse duizendknoop en Bereklauw. Door het maaiwerk goed te plannen en de frequentie aan te passen, worden probleemsoorten besteden.

De vastlegging van de waargenomen schades en herstelacties is nog een aandachtspunt, zie paragraaf 3.2.

Regionale waterkeringen

In het areaal regionale waterkeringen is de onderhoudstoestand een aandachtspunt: deze is niet overal goed in beeld op plekken die in eigendom zijn van derden. Dit kan leiden tot risicovolle situaties, zoals in 2025 bleek bij Urk, waar noodmaatregelen getroffen moesten worden.

In de Noordoostpolder vervingen we circa 200 meter damwand bij Jachthaven De Voorst en bereidden we de vervanging van de damwand voor bij Loswal Ramspol en kade Vollenhove/NOP Riet (ter hoogte van Vollenhoverweg). We maakten een inschatting van de benodigde investering om deze vervolgens goed te kunnen programmeren in de investeringsplanning voor de komende jaren.

Ook stond de vervanging van de stalen damwand aan de polderzijde van Smeenge op de investeringsplanning. Aanvullend en diepgaander onderzoek stelde vast dat de levensduur aanzienlijk verlengd kan worden met slechts geringe lokale herstelmaatregelen. Deze maatregel is inmiddels gepland in 2027.

Bijzonderheid in 2025 betref de noodmaatregel bij de regionale waterkering Urk. Deze waterkering bestaat grotendeels uit stalen damwanden. De damwanden zijn aangebracht tussen 1947 en 1981 en dus al deels bijna 80 jaar oud. Het eigendom is van gemeente Urk en zij zijn ook verantwoordelijk voor het onderhoud van de damwanden. In 2021 is gestart met een globale inspectie van de staat (restlevensduur) en de stabiliteit van de constructie. Uit de eerste inspectie bleek dat het noodzakelijk was verder te inspecteren en metingen en berekeningen uit te voeren. Eindconclusie in 2025 was dat grote delen van de damwand het einde van hun levensduur bereikt hadden en/of niet stabiel meer waren.

Een deel van de damwanden waren er dusdanig slecht aan toe dat er noodmaatregelen genomen moesten worden. De noodmaatregel bestond in eerste instantie uit het beperken van toegang van het terrein met parkeerverboden. Om de haven in bedrijf te houden was het noodzakelijk de damwanden te stabiliseren. In overleg tussen de gemeente, externe experts en het waterschap concludeerden we dat het aanbrengen van stortsteen tegen de damwand de beste oplossing was. De werkzaamheden zijn snel opgestart en Waterschap Zuiderzeeland blijft nauw betrokken met de uitvoering en het vervolg van de vervangingsopgave.

Overige waterkeringen

De overige waterkeringen liggen er op het oog goed bij.

Het onderhoud van deze keringen is gericht op instandhouding van het profiel (inclusief hoogte) dat benodigd is om te kunnen voldoen aan de normering wateroverlast.

2.4. Resultaten toezicht en handhaving (primair, regionaal en overig)

Jaarlijks wordt er een VTH-rapportage opgesteld. Uit de rapportage over 2025 blijkt dat 1.028 waterprocedures voor waterstaatswerken zijn doorlopen [10]. Het aandeel van vergunningen bij waterkeringen daarbinnen is niet gespecificeerd. In het kader van toezicht zijn in 2025 bij alle vergunningen waterkeringen controles uitgevoerd door de opzichters waterkeringen.

Bij grotere (ruimtelijke) ontwikkelingen is intensief toezicht gehouden. Zie bijlage I voor een nadere beschrijving van hier genoemde grotere ontwikkelingen.

Er zijn geen significante veiligheidsrisico's opgetreden.

2.5. **Bediening en proefsluiting kunstwerken (primair, regionaal en overig)**

De Kadoelerkeersluis (primaire waterkering) is maandelijks doorgesmeerd en gesloten, conform protocol.

Verder is bij de coupure in Lelystad (primaire waterkering) in 2025 een proefsluiting uitgevoerd, zie Figuur 2-4.

De Knarsluizen (overige waterkering) zijn maandelijks gesloten (i.v.m. onderhoud), waarbij minimaal 4x per jaar medewerkers belast met de sluiting van de waterkerende middelen ook aanwezig zijn.

Dit alles is conform planning.

Figuur 2-4 Proefsluiting Coupures Lelystad

Er zijn in 2025 geen significante veiligheidsrisico's opgetreden.

2.6. Conclusie

Primaire waterkeringen

De staat van het areaal is goed.

Wel zijn er in de beoordeling voor verschillende trajecten risico's in beeld gebracht, met name als het gaat om de sterkte van de bekleding op het buitentalud onder extreme condities. Deze risico's worden zoveel mogelijk beheerst met behulp van tijdelijke maatregelen. Daarbij is de kanttekening dat het handelingsperspectief beperkt is vanwege de stormcondities waaronder maatregelen getroffen moeten worden. Dat gegeven doet een beroep op de voorgenomen dijkversterkingen: versterking van (met name) het buitentalud moet voortvarend worden opgepakt. Daarnaast is het van belang dat wanneer schades of deformatie van de bekleding op het buitentalud waargenomen worden in de reguliere inspecties, deze in het onderhoud met prioriteit hersteld dienen te worden. In dat laatste voorziet het meerjaren-onderhoudsplan (MJOP) en het inspectieplan. Het MJOP biedt flexibiliteit om prioritair onderhoud eerder te programmeren.

Bij de overige activiteiten zijn er geen significante veiligheidsrisico's geconstateerd.

Regionale waterkeringen

De waterkeringen voldoen volgens de toetsing aan de norm, maar niet altijd is duidelijk hoe het er buiten precies bij ligt. Dit betreft de situaties met damwanden in eigendom bij (onderhoudsplichtige) derden. De onder water gelegen delen van de damwand en wanddiktes zijn niet of moeilijk visueel waar te nemen. Dit kan leiden tot situaties met instabiele damwanden, zoals in 2025 bleek bij Urk. De verantwoordelijkheid voor het in goede staat brengen en houden van de keringen ligt bij de eigenaren. Het waterschap gaat ervan uit dat zij hieraan voldoen, maar zal waar nodig hierop handhaven. Door het hoge achterland van de regionale kering zijn gevolgen en daarmee het veiligheidsrisico beperkt.

Overige waterkeringen

De overige waterkeringen liggen er op het oog goed bij. Overige waterkeringen worden getoetst op hoogte om inzicht te krijgen of er wordt voldaan aan de wateroverlastnormen. Op basis van de resultaten van de watersysteemtoets kan worden overwogen of het nodig is om ook te toetsen op andere faalmechanismen.

3. Staat van de organisatie

3.1. Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de staat van de organisatie. Bij waterkeringbeheerders worden 14 activiteiten onderscheiden die (in samenhang) bijdragen aan het beheersen van het overstromingsrisico. Deze activiteiten staan beschreven in Kader zorgplicht [2] en betreffen:

1. Inspecties
2. Onderhoud
3. Bediening waterkerende kunstwerken
4. Vergunningverlening
5. Toezicht en handhaving
6. Object- en systeembeveiliging
7. Calamiteitenzorg
8. Periodieke wettelijke beoordeling
9. Juridisch register
10. Beheren dagelijkse gegevens
11. Informatiemanagementsysteem
12. Lange termijn en over de grenzen
13. Kennismanagement
14. Verantwoording over de resultaten

De volgende paragrafen beschrijven of de inrichting en uitvoering van deze activiteiten op orde is voor zowel de primaire, regionale³ als overige waterkeringen. Of een activiteit op orde is, is beoordeeld aan de hand van de basiseisen voor de zorgplicht, die gezamenlijk door de waterkeringbeheerders zijn opgesteld voor de operationele activiteiten (1 t/m 7, 10 en 11 uit bovenstaande lijst).

In de beoordeling van de activiteiten kijken we naar zowel de uitvoering (is de activiteit uitgevoerd volgens de werkwijze en planning?) van de activiteit als de inrichting (zijn de werkwijze en planning vastgelegd?). De beoordeling⁴ drukken we uit in 'op orde', 'aandachtspunt' of 'niet op orde'.

'Aandachtspunt' houdt in dat geconstateerde aandachtspunten geen (potentieel) veiligheidsrisico inhouden en/of verbeteracties al belegd zijn. 'Niet op orde' houdt in dat er aandachtspunten zijn van dien aard dat ze potentieel tot een veiligheidsrisico leiden én er geen verbeteracties zijn belegd.

---

³ Voor regionale waterkeringen is er een aparte handreiking beschikbaar [26]. Deze handreiking conflicteert niet met het Kader Zorgplicht primaire waterkeringen. Omwille van de eenvoud is het Kader Zorgplicht primaire waterkeringen voor alle typen waterkeringen van Zuiderzeeland aangehouden.

⁴ Dit zijn andere categorieën dan die de Dummy Waterveiligheidsrapportage bevat en doet, naar inzicht van Zuiderzeeland, meer recht aan het feit dat een aandachtspunt in veel gevallen niet direct tot een veiligheidsrisico leidt.

3.2. Inspecties

Basiseis:

1. De inspecties worden conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd.
2. De verkregen inspectieresultaten worden eenduidig vastgelegd.
3. Er worden vervolgacties belegd, indien inspectieresultaten hiertoe aanleiding geven.
4. Het inspectieproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

De uitvoering is op orde. De inspecties zijn voor alle typen (primaire, regionale en overige) waterkeringen uitgevoerd volgens het inspectieplan; buitendijkse gebieden, voorjaarsinspectie en detailinspecties harde bekledingen. Vervolgacties zijn belegd en uitgevoerd in het onderhoud.

Voor de inrichting van de activiteit is er een aantal aandachtspunten, die geen veiligheidsrisico inhouden:

- Het inspectieplan behoeft actualisatie voor alle typen keringen met bijzondere aandacht voor:
  - Dammen en keringen in onderhoud bij derden, inclusief planning.
  - De conditie van de damwanden in de regionale waterkeringen zijn met alleen visuele inspecties (huidige praktijk) niet goed in beeld in te brengen. Er zijn frequent aanvullende metingen nodig van bijvoorbeeld de damwanddikte
  - De nieuw aangewezen overige waterkeringenDit is was voorzien voor, maar niet uitgevoerd in 2025. Verbeteractie is (nog) niet belegd.
- Het vastleggen en ontsluiten van de inspectieresultaten is niet goed geborgd, vanwege het ontbreken van een eenduidig (informatie)systeem hiervoor, zie ook paragraaf 3.10. Verbeteractie is belegd: inspectieresultaten vastleggen met Geovisia. In 2025 is een start gemaakt met het opnemen van de Digigids in Geovisia- de inhoudelijke basis voor het inspectieproces. Vanaf oktober 2026 is gebruik van Geovisia bij inspecties voorzien. Daarnaast is het project 'data op orde waterveiligheid' belegd, dat op deze aandachtspunten ingaat.

Conclusie:

Uitvoering van de activiteit is op orde voor alle typen keringen. Voor de inrichting is er een aantal aandachtspunten.

3.3. Onderhoud

Basiseis:

1. Het voorziene onderhoud wordt conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd.
2. Voor het onvoorziene onderhoud zijn de afwegingen ter bepaling van het vervolg herleidbaar en zichtbaar.
3. De vastgestelde vervolgacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd.
4. Alle relevante onderhoudsgegevens worden actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem opgenomen.
5. Het onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

De uitvoering is grotendeels op orde voor alle typen waterkeringen. In 2025 zijn de werkzaamheden uit het vastgestelde MJOP (meerjaren-onderhoudsprogramma) vanuit de exploitatiebegroting en de investeringsbegroting uitgevoerd. Een deel van

het maaionderhoud wordt uitgevoerd door pachters, dit is vastgelegd in pachtcontracten.

Ook in 2025 is duidelijk zichtbaar dat de kosten voor het onderhoud oplopen. Dit heeft de uitvoering van het onderhoud in 2025 niet in de weg gestaan, maar blijft een aandachtspunt voor het begroten van de onderhoudskosten voor de komende jaren.

Het MJOP wordt jaarrond actueel gehouden, waarbij in 2025 maaiwerk meer gefaseerd is uitgevoerd wat de graskwaliteit ten goede komt.

In het 6-wekelijks Periodiek Overleg Dijken stemmen dijkbeheerders en specialisten waterkeringen de locatie, planning en specificaties van het onderhoud af in het licht van de resultaten van de wettelijke beoordeling en toetsing.

Voor de inrichting is er een aantal aandachtspunten:

- Het vastleggen en ontsluiten van de resultaten van het onderhoud is niet goed geborgd, vanwege het ontbreken van een eenduidig (informatie)systeem hiervoor, zie ook paragraaf 3.10. Dit wordt opgepakt in het project 'data op orde waterveiligheid' dat in 2024 van start is gegaan.
- De onderhoudsplicht van derden (bijvoorbeeld Rijkswaterstaat als het gaat om enkele buitendijkse dammen en enkele buitendijkse regionale waterkeringen) is wel benoemd in de onderhoudslegger, maar het vereiste onderhoudsniveau is niet gedefinieerd. Ook praktische afspraken over het onderhoud met de onderhoudsplichtigen zijn op dit moment niet (goed) belegd.
- Voor de overige waterkeringen gelden de NWB-normen. Het bijbehorende instandhoudingsniveau is nog niet gedefinieerd. Op basis van de in 2026 voorziene watersysteemtoets, kan deze actie uitgevoerd worden. Tot die tijd geldt het huidige profiel als het referentieniveau voor instandhouding.

Conclusie:

Uitvoering van de activiteit is grotendeels op orde: de onderhoudstoestand van de regionale waterkeringen waarvan het onderhoud bij derden ligt is een aandachtspunt. Voor de inrichting is er een aantal aandachtspunten.

3.4. Bediening waterkerende kunstwerken

Basiseis:

1. *Het sluiten van de waterkerende kunstwerken bij hoog water vindt plaats volgens het daarvoor geldende protocol.*
2. *Er zijn voldoende functionarissen die de sluiting conform protocol kunnen uitvoeren.*
3. *Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt eenduidig gedocumenteerd*
4. *Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt periodiek voor het technisch functioneren beproefd en het sluitproces wordt geoefend conform de daarvoor geldende plannen en/of protocollen.*
5. *Oefeningen en sluitingen bij hoog water worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze.*

De uitvoering is op orde: de proefsluitingen zijn voor alle typen waterkeringen uitgevoerd in lijn met de planning, sluitprocedures en oefeningen.

Bij gemalen worden sluitmiddelen bediend door het personeel ter plekke. De sluisen worden door de provincie Flevoland bediend, één door de gemeente Almere en één door de gemeente Zeewolde.

Aandachtspunten voor de inrichting zijn:

- Het vastleggen en ontsluiten van de resultaten. Dat is niet optimaal geborgd, vanwege het ontbreken van een eenduidig (informatie)systeem hiervoor, zie ook paragraaf 3.10. In de tussentijd wordt in een digitale map vastgelegd welke proefsluitingen hebben plaatsgevonden en of deze succesvol waren.
- In de sluitprotocollen is wel opgenomen *hoe* er gesloten moet worden, maar niet welke *sluitfrequentie* nodig is voor een voldoende betrouwbare uitvoering van de procedure in de warme situatie.
- Periodieke afstemming met provincie en genoemde gemeenten over (proef)sluitingen is niet belegd.

Conclusie:

Uitvoering van de activiteit is op orde. Voor de inrichting is er een aantal aandachtspunten.

3.5. Vergunningverlening en toezicht en handhaving

Vanwege de sterke inhoudelijke samenhang Vergunningverlening en Toezicht en handhaving, bevat deze paragraaf beide activiteiten.

Basiseis Vergunningverlening:

1. *Activiteiten van derden of de eigen organisatie op, aan of nabij een primaire waterkering is gereguleerd via algemene keurvoorschriften, het projectplan Waterwet ofwel door middel van een vergunning.*
2. *Toegestane activiteiten, die melding plichtig of vergunning plichtig zijn, zijn eenduidig gedocumenteerd.*
3. *Bij vergunningen zijn voorschriften gesteld om de veiligheid van de primaire waterkeringen te borgen.*
4. *Voorschriften voor werken op, aan of nabij de primaire waterkering worden op handhaafbaarheid getoetst.*
5. *Het proces van het toestaan via de keur of via een vergunning wordt periodiek geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.*

Basiseis Toezicht en handhaving:

1. *Toezicht wordt uitgevoerd op basis van het toezichtplan gericht op a. gemelde en vergunde activiteiten (zowel 'tijdens de bouw' als daarna) b. 'illegale' activiteiten*
2. *De toezichthouder beschikt in de taakuitvoering over de volledige vergunning of melding*
3. *Bij geconstateerde overtreding van voorschriften en ingeval van illegale activiteiten wordt opgetreden conform de eigen handavingsstrategie.*
4. *Alle resultaten van toezicht en handhaving worden eenduidig gedocumenteerd.*
5. *Het proces van toezicht en handhaving wordt geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.*

De uitvoering is op orde. Alle vergunningen en meldingen die worden gedaan worden in een 'centraal overleg waterstaatswerken' besproken. Hierbij zijn de vergunningverleners, senior opzichters, watertoetsers en indien nodig specialisten aanwezig. In dit overleg wordt bepaald of de aanvraag in behandeling genomen kan worden en wie dat gaat doen.

Het toezicht op de gemelde en vergunde activiteiten en de illegale activiteiten liggen bij de opzichters van de afdeling Waterbeheer. Zij hebben toegang tot alle vergunningen en zijn op de hoogte van wat er is aangevraagd en verleend. Zij stemmen ook af met de vergunninghouder of met de initiatiefnemer van de illegale werkzaamheden. Indien de constatering dusdanig ernstig is dat de waterveiligheid in het geding is, of de opzichter komt er niet uit met de initiatiefnemer, wordt handhaving ingeschakeld. Dit is een uitzonderlijke situatie.

Ook de inrichting is op orde: er is een actueel uitvoeringsprogramma [10] en het gehele vergunningsproces wordt bijgehouden in een digitaal systeem: Powerbrowser.

Punt van aandacht voor zowel inrichting als uitvoering is -net als vorig jaar- de verwerking van revisiegegevens van vergunde werken in het beheerregister.

Conclusie:

Uitvoering en inrichting van de activiteiten zijn op orde.

3.6. **Object- en systeembeveiliging**

Voor deze activiteit is geen basiseis beschikbaar.

Algemeen

In het algemeen geldt voor de object- en systeembeveiliging bij Waterschap Zuiderzeeland het volgende, verwoord in [11]:

Op zowel landelijk als Europees niveau wordt er gewerkt aan nieuwe wet- en regelgeving voor informatieveiligheid. De komende jaren zullen meerdere wetsvoorstellen worden gerealiseerd in het kader van deze Digital Decade. Op korte termijn gaat het om twee Europese richtlijnen die de waterschappen raken, namelijk de NIS2 en de Critical Entities Resilience (CER) Richtlijn. Zuiderzeeland volgt de ontwikkelingen rondom de Nederlandse implementatie wetten voor de NIS2 en CER en waar mogelijk nemen we al stappen om voorbereid te zijn.

Zuiderzeeland streeft ernaar om te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en volgt ook actief de ontwikkeling van de BIO 2.0 die in 2025 verplicht is geworden.

Voor de informatieveiligheid van fysieke objecten (zoals gemalen, bruggen, keringen, sluizen en waterzuiveringsinstallaties) hanteert Zuiderzeeland de CyberSecurity ImplementatieRichtlijn (CSIR). De CSIR is opgesteld in samenwerking met Rijkswaterstaat.

Om management en bestuurders tijdig en volledig inzicht te geven in de staat van informatieveiligheid, wordt elke zes weken aan het managementteam gerapporteerd. Deze cyclische rapportage vormt een belangrijk onderdeel van de PDCA-sturing binnen het Information Security Management Systeem (ISMS) en draagt bij aan aantoonbare governance en transparantie.

Risicoprofiel

De relevante objecten in de primaire waterkeringen voor deze zorgplichtactiviteit zijn de gemalen en schutsluizen. De keermiddelen in deze objecten kunnen op afstand worden aangestuurd en zijn daarmee potentieel gevoelig voor stroomuitval of een cyberaanval.

Risicobeheersing – inrichting en uitvoering

De aansturing van de gemalen is voor alle typen keringen belegd in een beveiligde omgeving die continu wordt gemonitord. Bij verdachte activiteiten kan worden teruggevallen op lokale bediening van de keermiddelen, die onafhankelijk is van connectie met het internet. De stroomvoorziening van de keermiddelen van alle gemalen in de primaire waterkeringen is redundant uitgevoerd d.m.v. noodaggregaten.

Voor de schutsluizen geldt dat deze in eigendom zijn van de Provincie Flevoland, gemeente Almere en gemeente Zeewolde. Deze partijen beheren ook de nautische functie van de schutsluizen. Het beheer van de waterkerende middelen ligt bij het waterschap, maar de operatie van het sluiten van de keermiddelen wordt door de provincie en gemeenten uitgevoerd.

Mocht een cyberaanval -ondanks de daartegen ingestelde beveiliging- leiden tot uitval van de aansturing van de sluitmiddelen, dan sluiten de waaiersluizen dankzij het ontwerp 'vanzelf' als er hard water doorstroomt. In derde instantie is er nog procedure voor noodmaatregelen achter de hand voor het volledig dichtstorten van de sluis wanneer er bv een schip door de sluisdeuren vaart.

Ontwikkelingen 2025

- Zuiderzeeland heeft in 2025 een aantal oefeningen gehouden, te weten: incident- en responseplan, PEN testen en een zogenaamde black-out oefening met de medewerkers van de objecten.
- In 2025 heeft Waterschap Zuiderzeeland de ICT-serverruimte vernieuwd, waarmee ook de betrouwbaarheid van de systeembeveiliging is vergroot.
- Binnen de procesautomatiseringsomgeving (PA) is de digitale weerbaarheid verder versterkt. Het netwerk is opnieuw ingedeeld in duidelijk afgebakende zones, waardoor alleen noodzakelijk dataverkeer nog tussen segmenten kan plaatsvinden.

Conclusie en kernboodschap

Uitvoering en inrichting van deze activiteit zijn op orde voor alle typen waterkeringen; Zuiderzeeland is in control, maar realistisch: de digitale dreiging neemt toe, wetgeving wordt scherper en afhankelijkheden groeien. Het vasthouden van dit niveau vraagt om structurele investering, discipline in de organisatie en PDCA-cyclus, een solide governance-raamwerk en bewuste keuzes in de gehele digitale keten.

3.7. Calamiteitenzorg

Basiseis:

1. *Periodiek wordt de aanwezigheid en de staat van onderhoud van de noodvoorzieningen gecontroleerd.*
2. *Er wordt opgeleid, getraind en geoefend volgens een OTO-plan (Opleiden, Trainen en Oefenen).*
3. *Oefeningen en/of calamiteiten worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot geactualiseerde plannen en/of werkinstructies.*

De uitvoering is op orde voor alle typen waterkeringen.

Waterschap Zuiderzeeland werkt samen met 7 andere waterschappen op het gebied van crisisbeheersing in het Platform Crisisbeheersing Waterschappen Midden Nederland. Op het gebied van opleiden, trainen en oefenen zijn in 2025 verschillende opleidingen en trainingen aangeboden en gevolgd.

Waterschap Zuiderzeeland organiseerde ook oefeningen/trainingen met de calamiteitenorganisatie. De onderwerpen zijn niet (altijd) gericht op waterveiligheid, maar kunnen ook over ander primaire processen gaan. Daarnaast heeft er een kleinschalige hoogwateroefening met de communicatie tussen binnen- en buitendienst plaatsgevonden. Indien nodig worden de leerervaringen uit de oefeningen verwerkt in het crisisplan.

De inrichting van deze activiteit is op orde. Er is een crisisplan [12] wat (indien nodig) jaarlijks wordt geactualiseerd inclusief de onderliggende bestrijdingsplannen voor waterkeringen en het dijkbewakingsplan. Aan het dijkbewakingsplan is in 2024 een addendum voor de operationalisering van tijdelijke maatregelen n.a.v. de wettelijke beoordeling toegevoegd [8] wat in 2025 is geactualiseerd naar aanleiding van de resultaten van de beoordeling van normtraject 8-1. Ook de activiteiten voor Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO) zijn belegd.

Conclusie:

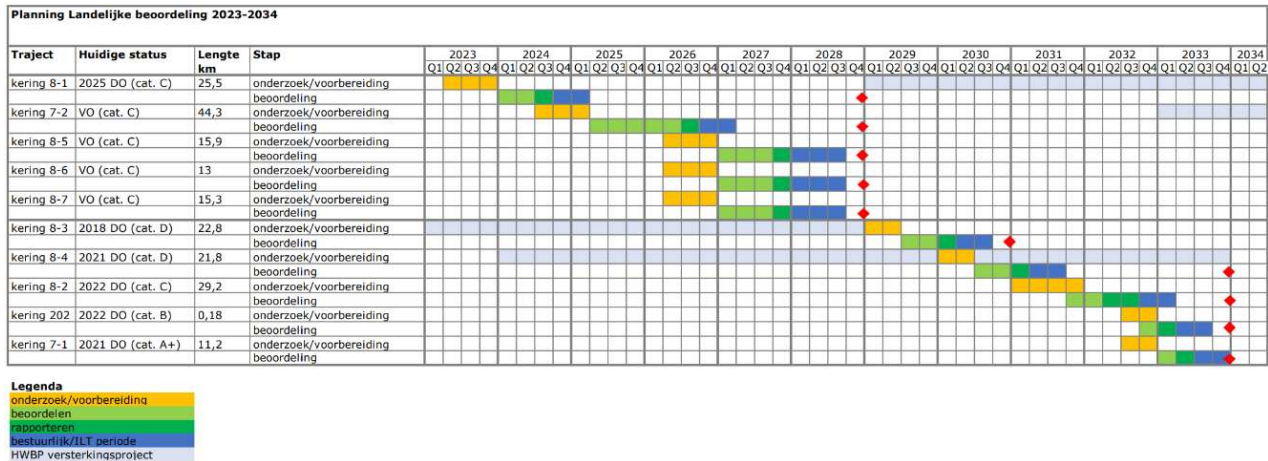
Uitvoering en inrichting van deze activiteit zijn op orde voor alle typen keringen.

3.8. Periodieke (wettelijke) beoordeling en te treffen voorzieningen

Voor deze activiteit is geen basiseis beschikbaar. Omdat de inrichting en uitvoering van de beoordeling respectievelijk toetsing van de primaire, regionale en overige waterkeringen anders is geregeld, worden ze ieder apart behandeld in deze paragraaf.

3.8.1. Primaire waterkeringen

De inrichting is op orde voor primaire waterkeringen. De beoordeling primaire waterkeringen is bij Waterschap Zuiderzeeland ingericht in lijn met de Omgevingsregeling voor de monitoring van de omgevingswaarden voor de veiligheid van de primaire waterkeringen [1] en het Draaiboek LBO2 [13]. De inrichting en wijze van uitvoering van de wettelijke beoordeling is beschreven in de Areaalplanning van Waterschap Zuiderzeeland [14].

Figuur 3-1 Areaalplanning LBO2: N.B. De beoordeling van dijktraject 8-1 is in 2025 afgerond en vastgesteld. De volgende beoordelingsronde zal na 2034 plaatsvinden.

De inspanning richt zich de eerste periode op het opstellen van een definitief oordeel voor 5 trajecten waarvoor in LBO1 tot een voorlopig oordeel is gekomen, zie ook paragraaf 2.2.1. Deze voorlopige oordelen moeten uiterlijk vóór 2029 definitief zijn. Daarna volgen de overige trajecten.

De uitvoering is op orde voor de primaire waterkeringen: de beoordeling loopt volgens planning. In 2025 is de beoordeling van traject 8-1 afgerond en de beoordeling van traject 7-2 is gestart. Het beoordelingsteam is op sterkte. Via de werkateliers (onderdeel van de beoordelingsprocedure) met externe deskundigen vindt nieuwe kennis steeds beter zijn weg naar de concrete beoordelingen. Een risico voor het halen van de planning blijft het uitblijven van de nieuwe databases met de hydraulische belastingen die worden opgesteld door het Rijk. De voortgang van de beoordeling is sterk afhankelijk van deze databases. De lopende beoordelingen, worden uitgevoerd met de bestaande hydraulische databases. Na het verschijnen van de nieuwe databases behoeven de al beoordeelde trajecten mogelijk een actualisatieslag.

Ook de inrichting en uitvoering van de te treffen voorzieningen zijn op orde, zie paragraaf 2.2.3. Daarbij is de kanttekening dat het handelingsperspectief beperkt is vanwege de stormcondities waaronder maatregelen getroffen moeten worden. Dat gegeven doet een beroep op de voorgenomen dijkversterkingen, inspecties en onderhoud en de crisisorganisatie.

3.8.2. Regionale waterkeringen

De inrichting en uitvoering van de toetsing van de regionale waterkeringen zijn op orde. De toetsing is geregeld in de Omgevingsverordening⁵ van de Provincie Flevoland [15] en wordt iedere 6 jaar door Zuiderzeeland uitgevoerd.

3.8.3. Overige waterkeringen

De inrichting en uitvoering van de toetsing van de regionale waterkeringen zijn niet belegd. Er zijn geen afspraken over de wijze en frequentie van toetsing.

⁵ Artikelen 12.22 en 12.23

3.8.4. Conclusie

Primaire en regionale waterkeringen: uitvoering en inrichting van deze activiteit zijn op orde. Overige waterkeringen: inrichting en uitvoering van deze activiteit zijn niet belegd.

3.9. Juridisch register

Voor deze activiteit is geen basiseis beschikbaar.

In het juridisch register spelen de Waterschapsverordening, beleid, legger en het beheerregister een hoofdrol.

In 2023 startte het waterschap de actualisatieslag van het beleid waterveiligheid. De grondslag voor de waterveiligheid is in 2025 uitgewerkt in de actualisatie van de Waterschapsverordening en de Beleidsregels Waterkeringen. In 2025 hebben de geactualiseerde Beleidsregels Waterkeringen en Waterschapsverordening ter inzage gelegen en zijn vervolgens bestuurlijk vastgesteld. Dit is een belangrijke mijlpaal voor het waterkeringenbeheer bij het waterschap.

Verder is in 2025 is waterschapsbreed gestart met het beter inrichten van het 'beleidshuis' – het systeem om het geheel aan beleid via de PDCA-cyclus actueel, compleet en consistent te maken en houden. De Waterschapsverordening wordt reeds jaarlijks geëvalueerd.

Zie verder onderstaande paragrafen die achtereenvolgens ingaan op de relevante onderdelen van het juridisch register: de Waterschapsverordening, het waterkeringenbeleid en de legger en het beheerregister.

3.9.1. Waterschapsverordening

De Waterschapsverordening is in 2025 vastgesteld en waarborgt met gebod- en verbodsbepalingen o.a. de waterveiligheid in het beheergebied van het waterschap.

In 2024 hebben de koepelorganisaties (Interprovinciaal Overleg, Vereniging Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen) afgesproken dat de Profielen van vrije ruimte –een ruimtereservering voor toekomstige dijkversterkingen– geactualiseerd moet worden voor 2029. Hiervoor is een set uitgangspunten vastgesteld. Waterschap Zuiderzeeland heeft op basis van die uitgangspunten een consequentanalyse uitgevoerd. Daaruit blijkt dat het huidige beperkingengebied "beschermingszone" voornamelijk voldoende houvast biedt voor het voorkomen van activiteiten en werken die toekomstige dijkversterkingen in de weg zouden kunnen staan. De formele invulling van het profiel van vrije ruimte wordt in de komende jaren uitgevoerd.

Voor de nieuw aangewezen overige waterkeringen bleek uit een evaluatie in 2025 dat er nog geen formele beperkingenzones zijn. Een verbeteractie is belegd.

3.9.2. Beleid

De actualisatie van het beleid waterveiligheid is in 2025 afgerond en vastgesteld [17]. De Beleidsregels Waterkeringen vormen een solide basis voor de

vergunningverlening en de beoordelingen van planontwikkelingen en besluitvorming rondom activiteiten in of nabij de waterkeringen [16].

3.9.3. **Legger en beheerregister**

Er is een gebiedsdekkende Legger (volgens de Omgevingswet) waarin de ligging van de waterkering is weergegeven. Desondanks is de legger niet volledig actueel. In 2024 is het beleidskader voor actualisatie van de legger opgesteld [17]. Het beleidskader geeft inzicht in welke normen en data zijn vastgelegd in de Legger waterkeringen en vormt een handvat voor het op orde houden van de Legger. In 2025 is gestart met het in lijn brengen van de Legger met de vigerende wet- en regelgeving. Voor de overige waterkeringen moet nog een legger worden opgesteld, hiermee wordt in 2026 gestart. De kernzone is al wel in de actualisatie van de Waterschapsverordening meegenomen (zie ook paragraaf 3.3). De onderhoudslegger is actueel.

Op locaties waar een dijkversterking of ruimtelijke ontwikkeling is geweest, is de legger aangepast (partiële vaststelling).

De actualisatie van het beheerregister vormt een aandachtspunt in relatie tot het beheren van de dagelijkse gegevens, zie ook paragraaf 3.10.

Conclusie:

In 2025 is met de vaststelling van de Waterschapsverordening en de Beleidsregels een belangrijke mijlpaal bereikt. Er is een aantal aandachtspunten voor de verdere inrichting van deze activiteit, waarvoor alle verbeteracties zijn belegd.

3.10. **Beheren dagelijkse gegevens en informatiemanagementsysteem**

Basiseis:

1. *Het beheerregister bevat de kenmerkende gegevens van de feitelijke toestand van de primaire keringen (dijken, kunstwerken, constructies).*
2. *De gegevens worden gevalideerd voordat ze in het beheerregister worden ingevoerd.*
3. *De organisatie heeft, conform de door haar gestelde eisen voor actualiteit en volledigheid, haar gegevens bijgewerkt over de kering.*
4. *Het proces beheren dagelijkse gegevens van de primaire waterkering wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.*

De uitvoering en inrichting zijn niet volledig op orde. Het vastleggen en ontsluiten van de resultaten van inspecties, onderhoud, bedienen kunstwerken, beoordeling, versterking en het verwerken van revisiegegevens uit het vergunningenproces is niet goed geborgd. Ook de informatieoverdracht vanuit deze processen naar beoordelen en versterken behoeft aandacht. Het ontbreekt aan formele afspraken over rollen en verantwoordelijkheden. Ook het met regelmaat wisselen van informatiesystemen in het verleden komt de situatie niet ten goede.

In de praktijk functioneert de informatieoverdracht tussen de verschillende processen voorsnog goed, dankzij de korte lijnen in de organisatie en de beschikbaarheid en betrokkenheid van kennisdragers. De afhankelijkheid hiervan is echter kwetsbaar.

Deze situatie is door Waterschap Zuiderzeeland onderkend en heeft geleid tot het in 2024 gestarte project 'data op orde waterveiligheid'. In 2025 is een verbeteraanpak opgesteld en zijn eerste stappen gezet in de uitvoering van drie belangrijke onderdelen: 1) uitwerken 'begrippenbank', 2) uitwerken van het gegevenslandschap en 3) het opstellen van een procedure voor archivering.

In deze acties binnen het project 'data op orde' zijn echter nog niet de concrete behoeften belegd zoals benoemd onder de operationele activiteiten in voorgaande paragrafen. Agendering en uitvoering hiervan blijft daarmee een belangrijk aandachtspunt. Realisatie van de acties uit de verbeteraanpak is naar verwachting een meerjarig traject, waarbij beschikbare capaciteit een grote rol speelt.

Conclusie:

Uitvoering en inrichting van de activiteit zijn niet op orde, maar vormen niet direct een veiligheidsrisico. Voor een aantal van de aandachtspunten zijn verbeteracties belegd; uitvoering van de concrete behoeften binnen de operationele zorgplichtactiviteiten is onvoldoende belegd.

3.11. Lange termijn en met de omgeving

Voor deze activiteit is geen basiseis beschikbaar.

De uitvoering is op orde. Langere termijn en strategische doelen zijn verwoord in het Waterbeheerprogramma [18]. Sturing op vraagstukken die gaan over de langere termijn en/of strategisch van aard zijn vindt plaats door:

- De beleidsadviseurs waterveiligheid, denk aan het Deltaprogramma IJsselmeergebied, het Kennisprogramma Zeespiegelstijging, het Beoordelings- en Ontwerpinstrumentarium en ontwikkelingen rondom de Zorgplicht
- De algemene (strategische) beleidsadviseurs zorgen voor sturing op de meer integrale opgave zoals klimaatadaptatie, platform IJsselmeergebied, samen maken we Flevoland, etc. Waterveiligheid is daar een onderdeel van een groter watervraagstuk.
- Het programmateam HWBP, dat zich richt op de lange termijn-vraagstukken voor specifiek het HWBP.
- Goede inbedding van deze gremia in de landelijke relevante netwerken.
- Afstemming en advisering vanuit deze gremia met en aan het bestuur.

Daarnaast vindt structureel afstemming plaats met bestuurlijke partners van aanliggende beheergebieden (RWS⁶, Waterschappen: Drents Overijsselse Delta, Vallei & Veluwe, Rijn & IJssel en Rivierenland), maar ook met de verschillende gemeenten in het beheergebied en de provincie Flevoland als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Een mooi voorbeeld van samenwerking over de grenzen, is het goede contact met het Watermanagement Centrum (zie paragraaf 3.7).

In 2025 is het waterschap in samenwerking met Deltares een project gestart 'Grenzen van het water- en bodemsysteem'. Daarmee willen we de grenzen van de maakbaarheid van het water- en bodemsysteem beter kunnen duiden en kwantitatief

---

⁶ Aandachtspunt is de nadere invulling van de onderhoudsplicht van RWS voor het onderhoud van de langsdammen in het Markermeer als onderdeel van de primaire waterkering, zie ook paragraaf 3.3.

onderbouwen, zowel wat die grenzen zijn als wanneer die bereikt worden en wat daar de gevolgen van zijn. In 2026 worden daarvan resultaten verwacht.

De inrichting is op orde. De lange termijndoelen worden in het kader van de planning- en controlcyclus geëvalueerd en bijgesteld via de jaarlijkse Kadernota en midterm review Waterbeheerprogramma. Daarnaast is er het in 2023 ingerichte proces 'portfoliomanagement'. Doelen van het portfoliomanagement [19] zijn:

- Een effectieve, efficiënte en integrale sturing aan de tijdelijke opgaven en tijdig kunnen inspelen op verandering;
- Afstemming van tijdelijke opgaven op de permanente taken en op de beschikbare capaciteit en competenties;
- Bewust inzetten van beschikbare capaciteit en prioritering van maatregelen, zodat de (strategische) doelstellingen van Zuiderzeeland zo veel mogelijk worden gerealiseerd;
- Faciliteren van het juiste (bestuurlijke) gesprek op de juiste tafel en samen bewust kiezen;
- Creëren van balans in het werk en leveren van een positieve bijdrage aan het welzijn van alle medewerker.

Portfolio sturing is nieuw voor Zuiderzeeland. Het kost daarom ook tijd om dit proces eigen te maken en zo vorm te geven dat het meerwaarde oplevert voor de organisatie

Conclusie:

Uitvoering en inrichting van deze activiteit zijn op orde.

3.12. Kennismanagement

Voor deze activiteit is geen basiseis beschikbaar.

De inrichting en uitvoering zijn op orde. Het in beeld brengen van capaciteitsbehoefte loopt op strategisch niveau via het proces van het portfoliomanagement, zie paragraaf 3.11.

Kennismanagement vindt op verschillende manieren plaats in de organisatie. Zo is er bij de interne HWBP-opgave een strategisch personeelsplanning opgesteld. Op deze wijze wordt voor de lange termijn gekeken welke kennis en competenties nodig zijn, en welke maatregelen nu nodig zijn om dan gesteld te staan.

Er wordt actief gewerkt aan het delen en continuïteit van kennis door bijvoorbeeld mensen die betrokken waren in LBO1, in te zetten bij de dijkversterkingsprojecten.

Daarnaast zijn de bij waterveiligheid betrokken medewerkers lid van diverse externe netwerken waar kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt.

Conclusie:

Uitvoering en inrichting van deze activiteit zijn op orde.

3.13. Verantwoording over de resultaten

Voor deze activiteit is geen basiseis beschikbaar.

De inrichting en uitvoering zijn op orde. Verantwoording over de resultaten naar het bestuur is ingericht in het Bestuursrapportageproces en uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor externe verantwoording naar de toezichthouder (IL&T) via deze Waterveiligheidsrapportage.

In 2025 is voor het eerst een zogenaamde 'zorgplichtdag' georganiseerd met alle betrokkenen uit de zorgplichtactiviteiten. De resultaten van de waterveiligheidsrapportage zijn besproken, samen met andere voor de zorgplicht relevante ontwikkelingen. Hierbij is er bijzondere aandacht voor de samenhang tussen de zorgplichtactiviteiten en de overkoepelende PDCA-cyclus. De zorgplichtdag wordt een jaarlijks terugkerende bijeenkomst. Daarnaast zijn in 2025 voor het eerst de regionale en overige waterkeringen in deze rapportage opgenomen, waarmee het hele areaal is beschouwd en er een integraal beeld van de waterveiligheid is geschetst.

Conclusie:

Uitvoering en inrichting van deze activiteit zijn op orde. In 2025 is met de introductie van de zorgplichtdag een belangrijke stap gezet op weg naar verdere versterking van de samenhang en gezamenlijke verbetering van de zorgplichtactiviteiten.

3.14. Conclusie

Van de meeste zorgplichtactiviteiten is de uitvoering op orde. Bij verschillende activiteiten behoeft de inrichting nog aandacht, zie Tabel 3-1 waarin ook de resultaten uit de vorige rapportage (over 2024) ter vergelijking zijn weergegeven. In 2025 zijn op veel van de in 2024 geconstateerde aandachtspunten grote stappen gezet. Deze inspanning leiden in deze rapportage in de meeste gevallen nog niet tot 'op orde', vanwege de meerjarige duur van de acties. De belangrijkste stappen die in 2025 zijn gezet betreffen:

- De vaststelling van het beleid voor waterkeringen. Dit is een belangrijke mijlpaal die binnen en buiten het waterschap voor helderheid zorgt.
- Het brede gesprek over de zorgplicht waterkeringen bij de totstandkoming van deze rapportage en de jaarlijkse zorgplichtdag. Hierbij worden de zorgplichtactiviteiten als samenhangend systeem beschouwd en werkt de PDCA-cyclus steeds beter.
- De verdere bewustwording van het belang van goed databeheer en de eerste stappen in de verbetering daarvan. Dit is naar verwachting een traject van meerdere jaren.
- De integrale rapportage over primaire, regionale en overige waterkeringen.
- Door de verdieping en integrale beschouwing van de zorgplichtactiviteiten en opname van alle typen keringen in deze rapportage zijn er meer aandachtspunten dan voorgaande jaren geconstateerd.

De geconstateerde aandachtspunten zijn grotendeels al opgepakt in verbeteracties. De rode draad hierin betreft het gegevensbeheer. Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de aandachtspunten en vervolgacties. De aandachtspunten leiden niet tot veiligheidsrisico's.

Tabel 3-1 Resultaten staat van de organisatie

Zorgplichtactiviteit	Oordeel uitvoering		Oordeel inrichting	
	2025	2024	2025	2024
Inspecties				
Onderhoud				
Bediening waterkerende kunstwerken				
Vergunningverlening				
Toezicht en handhaving				
Calamiteitenzorg				
Beheren dagelijkse gegevens				
Informatiemanagementsysteem				
Object- en systeembeveiliging				
Juridisch register				
Periodieke wettelijke beoordeling				
Lange termijn en over de grenzen				
Kennismanagement				
Verantwoording over de resultaten				

Legenda
Op orde
Aandachtspunt(en), geen veiligheidsrisico en verbeteracties belegd
Niet op orde, potentieel veiligheidsrisico en verbeteracties niet belegd

4. Conclusies en vervolgacties

Dit hoofdstuk bevat de conclusies en vervolgacties over de staat van het areaal en de staat van de organisatie.

4.1. Hoofdboodschap

De zorgplicht als geheel krijgt steeds meer aandacht en raakt steeds beter verankerd in onze werkwijze. Dat blijkt uit o.a. het brede gesprek over de zorgplicht waterkeringen bij de totstandkoming van deze rapportage en de jaarlijkse zorgplichtdag. Hierbij worden de zorgplichtactiviteiten als samenhangend systeem beschouwd.

De zorgplichtinvulling zoals hierboven geschetst is geen statisch eindstation. In het maken van de waterveiligheidsrapportage van 2025 hebben we meer aandacht aan de PDCA-cyclus besteedt dan voorheen, en merkten we dat tijdens de interviews bij de totstandkoming van deze rapportage het goede gesprek hierover werd gevoerd. Dit verdient de komende jaren nog meer aandacht en kan worden gekoppeld aan het proces van het opstellen van de waterveiligheidsrapportage. Daarmee ontstaat er steeds meer samenhang en een gezamenlijk beeld over de zorg van onze keringen.

Deze ontwikkeling werkt ook door in de resultaten van dit jaar. Door de verdieping en integrale beschouwing van de zorgplichtactiviteiten en opname van alle typen keringen in deze rapportage zijn er meer aandachtspunten geconstateerd dan in voorgaande jaren.

Er zijn geen significante veiligheidsrisico's geconstateerd in deze rapportage. Met de versterkingsprojecten in voorbereiding en de tijdelijke voorzieningen beheersen we de in de beoordeling geconstateerde tekorten bij de primaire waterkeringen. Hoewel bij de regionale waterkeringen de onderhoudstoestand van de damwanden die in eigendom bij derden zijn een aandachtspunt vormen, houdt dit geen veiligheidsrisico in – het betreft buitendijkse gebieden.

4.2. Staat van het areaal

Primaire waterkeringen

De staat van het areaal is goed. Wel zijn er in de beoordeling voor verschillende trajecten risico's in beeld gebracht, met name als het gaat om de sterkte van de bekleding op het buitentalud onder extreme condities. Deze risico's worden zoveel mogelijk beheerst met behulp van tijdelijke maatregelen. Daarbij is de kanttekening dat het handelingsperspectief beperkt is vanwege de stormcondities waaronder maatregelen getroffen moeten worden. Dat gegeven doet een beroep op de voorgenomen dijkversterkingen: versterking van (met name) het buitentalud moet voortvarend worden opgepakt. Daarnaast is het van belang dat wanneer schades of deformatie van de bekleding op het buitentalud waargenomen worden in de reguliere inspecties, deze in het onderhoud met prioriteit hersteld dienen te worden. Dat laatste wordt voorzien in het meerjaren-onderhoudsplan (MJOP) en het

inspectieplan. Het MJOP biedt flexibiliteit om prioritair onderhoud eerder te programmeren.

Bij de overige activiteiten zijn er geen significante veiligheidsrisico's geconstateerd.

Regionale waterkeringen

De waterkeringen voldoen volgens de toetsing aan de norm, maar niet altijd is duidelijk hoe het er buiten precies bij ligt. Dit betreft de situaties met damwanden in eigendom bij (onderhoudsplichtige) derden. De onder water gelegen delen van de damwand en wanddiktes zijn niet of moeilijk visueel waar te nemen. Dit kan leiden tot situaties met instabiele damwanden, zoals in 2025 bleek bij Urk. De verantwoordelijkheid voor het in goede staat brengen en houden van de keringen ligt bij de eigenaren. Het waterschap gaat ervan uit dat hieraan wordt voldoen, en zal waar nodig daarop handhaven. Door het hoge achterland van de regionale kering zijn gevolgen en daarmee het veiligheidsrisico beperkt.

Overige waterkeringen

De overige waterkeringen liggen er op het oog goed bij. Overige waterkeringen worden getoetst op hoogte om te voldoen aan de wateroverlastnormen. Op basis van de resultaten van de watersysteemtoets kan worden overwogen of het nodig is om ook te toetsen op andere faalmechanismen.

4.3. **Staat van de organisatie**

Van de meeste zorgplichtactiviteiten is de uitvoering op orde voor zowel primaire, regionale als overige waterkeringen. Bij verschillende activiteiten behoeft de inrichting nog aandacht. In 2025 zijn op veel van de in 2024 geconstateerde aandachtspunten grote stappen gezet. Deze inspanning leiden in deze rapportage in de meeste gevallen nog niet tot 'op orde', vanwege de meerjarige duur van de acties. De belangrijkste stappen die in 2025 zijn gezet betreffen:

- De vaststelling van het beleid voor waterkeringen. Dit is een belangrijke mijlpaal die binnen en buiten het waterschap voor helderheid zorgt.
- Het brede gesprek over de zorgplicht waterkeringen bij de totstandkoming van deze rapportage en de jaarlijkse zorgplichtdag. Hierbij worden de zorgplichtactiviteiten als samenhangend systeem beschouwd en werkt de PDCA-cyclus steeds beter.
- De verdere bewustwording van het belang van goed databeheer en de eerste stappen in de verbetering daarvan. Dit is naar verwachting een traject van meerdere jaren.
- De integrale rapportage over primaire, regionale en overige waterkeringen.
- Door de verdieping en integrale beschouwing van de zorgplichtactiviteiten en opname van alle typen keringen in deze rapportage zijn er meer aandachtspunten geconstateerd dan in voorgaande jaren.

De geconstateerde aandachtspunten zijn deels al opgepakt zijn in verbeteracties. Paragraaf 4.4 bevat een overzicht van de aandachtspunten en vervolgacties.

4.4. [Aandachtspunten en vervolgacties](#)

Tabel 4-1 (volgende pagina) bevat een overzicht van de geconstateerde aandachtspunten en benoemt vervolgacties.

Tabel 4-1 Overzicht aandachtspunten en vervolgacties

Activiteit	Oordeel PWK		Afwijkend oordeel RWK / OVK		Aandachtspunten	Vervolgacties	Vervolgactie belegd?
	Uitvoering	Inrichting	Uitvoering	Inrichting			
Inspecties			-	-	Het inspectieplan (integraal plan voor primaire, regionale en overige keringen) heeft actualisatie nodig. Bijzondere aandacht nodig voor conditie damwanden regionale waterkeringen in eigendom bij derden dammen in eigendom bij Rijkswaterstaat en nieuw aangewezen overige keringen.	Actualisatie inspectieplan (mogelijk in de vorm van een integraal plan voor inspectie en onderhoud).	Nee.
					Vastleggen en ontsluiten resultaten.	Inspectieresultaten vastleggen met Geovisia. Opnemen Digigids in Geovisia en toepassen inspecties vanaf oktober 2026	Ja, 2026
						Uitvoeren project 'data op orde waterveiligheid' t.b.v. koppeling Geovisia aan beheerregister.	Ja, 2025 ev.
Onderhoud			-	-	Voor overige waterkeringen ontbreekt een onderhoudsplan	Opstellen onderhoudsplan (mogelijk als onderdeel van het hierboven onder inspecties genoemde integrale plan)	Nee.
					De onderhoudsplicht van derden (bijvoorbeeld Rijkswaterstaat als het gaat om enkele buitendijkse dammen en enkele regionale waterkeringen) is wel benoemd in de onderhoudslegger, maar het vereiste onderhoudsniveau is niet gedefinieerd. Ook praktische afspraken over het onderhoud met de onderhoudsplichtigen zijn op dit moment niet (goed) belegd.	Invullen onderhoudsplicht (mogelijk als onderdeel van het hierboven onder inspecties genoemde integrale plan).	Ja, 2025 ev.
					Het instandhoudingsniveau voor de overige keringen is niet gedefinieerd.	Overwegen of het nodig is om instandhoudingsniveau van de overige keringen te definiëren	Ja, 2026
					Vastleggen en ontsluiten resultaten.	Zie 'Inspectie'.	Zie 'Inspectie'.

Bediening waterkerende kunstwerken			-	-	Vastleggen en ontsluiten resultaten.	Zie 'Inspectie'.	Zie 'Inspectie'.
					In de sluitprotocollen is sluitfrequentie niet benoemd.	Opnemen sluitfrequentie in protocollen	Nee
					Afstemming met provincie en gemeenten over (proef)sluitingen is niet belegd.	Organiseren (periodiek) overleg met provincie en gemeenten.	Nee
Vergunningverlening			-	-	Vastleggen en ontsluiten revisiegegevens.	Uitvoering project 'data op orde waterveiligheid'.	Ja, 2025 ev.
Toezicht en handhaving			-	-	Verwerken revisiegegevens in het beheerregister.	Uitvoering project 'data op orde waterveiligheid'.	Ja, 2025 ev.
Calamiteiten-zorg			-	-	-	-	-
Beheren dagelijkse gegevens			-	-	Vastleggen en ontsluiten gegevens en borgen rollen en verantwoordelijkheden. In het bijzonder aandacht voor de concrete gegevens die vastgelegd moeten worden t.b.v. de verschillende operationele activiteiten. Dat zit onvoldoende in de huidige aanpak van het project data op orde.	Uitvoeren project 'data op orde waterveiligheid'.	Ja, 2025 ev.
Informatiemanagementsysteem			-	-	Zie beheren dagelijkse gegevens		
Object- en systeembeveiliging			-	-	Cyberveiligheid keermiddelen schutsluizen in beheer bij derden.	Blijvende afstemming beheerders.	Ja, 2025 ev.
Juridisch register			-	-	Beheerregister is niet actueel.	Uitvoeren project 'data op orde waterveiligheid'.	Uitvoeren project 'data op orde waterveiligheid'.
					Beperkingenzones overige keringen in Waterschapverordening niet geformaliseerd.	Opnemen beperkingenzones OVK	Ja, 2026
					Profiel van vrije ruimte is niet uitgewerkt	Uitwerken en formaliseren profiel van vrije ruimte in lijn met de afspraken tussen UvW, IPO en VNG.	Tot 2029
					Legger is niet actueel. Bijzondere aandacht voor de overige waterkeringen	Beleidskader is opgesteld. Actie: Actualiseren legger	Ja, 2025 ev.

Periodieke wettelijke beoordeling en te treffen voorzieningen			●OVK	●OVK	Beschikbaarheid hydraulische databases voor beoordeling primaire waterkeringen.	Agenderen bij BOI en IL&T.	Ja, 2023 ev.
Lange termijn en over de grenzen			-	-	Zie Onderhoud	Zie Onderhoud	Zie Onderhoud
Kennismanagement			-	-	-	-	-
Verantwoording over de resultaten			-	-	-	-	-

Legenda
Op orde
Aandachtspunt(en), geen veiligheidsrisico en verbeteracties belegd
Niet op orde, potentieel veiligheidsrisico en verbeteracties niet belegd

5. Bibliografie

- [1] Staatscourant, Regeling van de Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat tot wijziging van de Omgevingsregeling in verband met het vaststellen van regels over de monitoring van de omgevingswaarden voor de veiligheid van de primaire waterkeringen, 2022.
- [2] Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Kader Zorgplicht Waterkeringen 2024, 2023.
- [3] Waterschap Zuiderzeeland, Samenvatting LBO1 Zuiderzeeland, 2022.
- [4] Antea Group, Toetsing regionale waterkeringen Zuiderzeeland. Hoogwaterveiligheidstoetsing van de Randmeerdijken en Noordoostpolder, 2023.
- [5] Antea Group, Toetsing regionale waterkeringen Zuiderzeeland. Hoogwaterveiligheidstoetsing van een tiental buitendijkse gebieden, 2023.
- [6] Waterschap Zuiderzeeland, HWBP Programmering Waterschap Zuiderzeeland, 2024.
- [7] Waterschap Zuiderzeeland, Te treffen voorzieningen LBO1 met acties, incl addenda B&O, Inspectie en Vergunningproces en Dijkbewaking, 2024.
- [8] Waterschap Zuiderzeeland, Addendum Te treffen voorzieningen LBO1 Dijkbewaking, 2024.
- [9] Waterschap Zuiderzeeland, Addendum Te treffen voorzieningen LBO1 B&O, Inspectie, Vergunningverlening, 2024.
- [10] Waterschap Zuiderzeeland, Jaarverslag VTH 2025 & Uitvoeringsprogramma VTH 2026, zj.
- [11] Waterschap Zuiderzeeland, Informatieveiligheid Waterschap Zuiderzeeland (openbare versie), 2024.
- [12] Waterschap Zuiderzeeland, Crisisplan Waterschap Zuiderzeeland, Lelystad, 2021.
- [13] P. D. B. 2023-2035, Draaiboek Beoordeling primaire waterkeringen Overstromingskansen, periode 2023-2035, 2022.
- [14] Waterschap Zuiderzeeland, Areaalplanning Beoordeling primaire waterkeringen 2023-2034, 2024.
- [15] Provincie Flevoland, Omgevingsverordening provincie Flevoland, 2025.
- [16] Waterschap Zuiderzeeland, Beleidsregels Waterkeringen, Lelystad, 2025.
- [17] Waterschap Zuiderzeeland, Beleidskader: Legger Waterschap Zuiderzeeland, 2024.
- [18] Waterschap Zuiderzeeland, Waterbeheerprogramma 2022-2027: de kracht van water, 2022.
- [19] Waterschap Zuiderzeeland, Sturingsmodel Portfoliomanagement, Lelystad, 2023.
- [20] Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen, 2015.

- [21] Unie van Waterschappen, Standpuntenbrief Informatieveiligheid, 2024.
- [22] Waterschap Zuiderzeeland, Hoogwater 2023-2024 IJsselmeer- en Markermeergebied, Lelystad, 2024.
- [23] Watermanagementcentrum Nederland, WMCN Meren, Waarschuwingbericht sector Flevopolder, 2024.
- [24] Waterschap Zuiderzeeland, Storm nov 24 vergelijking theorie praktijk, 2024.
- [25] J. V. d. Heuvel, Advies Beleidshuis & Beleidscyclus, 2025.
- [26] STOWA, Handreiking rapporteren Zorgplicht Regionale Waterkeringen, 2023.

Bijlage I – Grotere (ruimtelijke) ontwikkelingen 2025

Almere Duin

Gemeente Almere ontwikkeld stadsdeel Duin, gelegen tegen de IJmeerdijk. Zuidelijke deel is de grasbekleding vervangen door asfalt in verband met het overlagen met een duin.

Op en in het asfalt zijn glasvezelkabels gelegd waarmee de dijk op een innovatieve wijze gemonitord kan worden.

Vorbereiding ontwerp noordelijke deel en voorbereiding inrichting middendeel.

Almere Duin wordt binnen de Universiteit Twente gebruikt als case voor de minor Multifunctionele Waterkeringen. Wij informeren, stemmen af en begeleiden studenten binnen deze case.

Waterfront en Pampus

Binnen de gemeenten Almere en Lelystad wordt gewerkt aan uitbreiding van het stedelijk gebied. Waterschap zit hier vroegtijdig aan tafel en borgt (onder andere) de waterveiligheid. In Almere is dit project Pampus (tot 30.000 woningen tegen de primaire waterkering) en in Lelystad gaat het om Waterfront met de ambitie tot 3.000 woningen.

Groot Onderhoud bruggen en sluisen (GOBS)

De provincie Flevoland wil de remmingswerken bij verschillende sluiscomplexen vervangen. Remmingswerken zorgen ervoor dat de ingang van de sluis tegen aanvaringen beschermd wordt. Het waterschap wil uit oogpunt van waterveiligheid dat deze vervanging van remmingswerken geen trillingen veroorzaken. Trillingen hebben een negatief effect op de waterkering. In samenwerking met provincie voerden we een proefproject uit om te analyseren of het mogelijk is om de remmingswerken trillings-arm aan te brengen. De Noorder-, Urker en Friese sluis zijn de laatste sluisen in het vervangingswerk.

Noordersluis

Medio 2025 heeft de provincie de remmingswerken aan de binnenzijde van de polder vervangen. De huidige remmingswerken stonden hier in twee meter dik beton. Diverse onderzoeken hebben aangetoond dat de remmingswerken veilig kunnen worden verwijderd en hoe de nieuwe remmingswerken konden worden geplaatst. Hiermee zijn alle werkzaamheden aan de Noordersluis afgerond.

Urker- en Friese Sluis

De proef uit 2021 gaf aan dat bij trillings-arm plaatsen van houten palen de kans groot is dat er schade ontstaat aan de strekdam en in het uiterste geval het compleet afschuiven van de hele strekdam. Daarom besloot de provincie om de steigers en remmingswerken bij de Urkersluis en Friese Sluis trillings-vrij te gaan plaatsen. De provincie wil dit doen middels resonantietechniek.

In 2025 stemden we in met de resonantietechniek mits er een goed analyserapport en monitoringsplan wordt overlegd. Dit proces loopt nog en de verwachting is dat de provincie in 2026 de remmingswerken Urker- en Friese sluis vervangt.